

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogračekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslar“ i med letan vsaka reč 2 Din. Malo oglasi do 10 dni vsake reči 1 D. 50 p. Popust po dogovori.

Naša roka.

Dostokrat smo čuli i ešče čujemo krivično sodbo: sinovje Slovenske Krajine se neščejo ali nemrejo nam duhovno zblížiti i združiti z brati prek Müre. Prekmurci so separatisti. — Se zna, da to je ne sodba slovenskoga naroda. To je sodba posameznih ljudi, ki ne poznajo niti naših razmer, niti naše preminocnosti. Oni v edno noči ščejo rúšiti, ka so zidala stoletja i v ednom dnevi postaviti na mesto stare zidine novo, štera pa se našemi ljudstvi ne dopadne.

Naš narod je pobožen. I to znotraj pobožen, naj se samo dobro odgaja i ne po kričečoj zvúnešnosti. Njega ne vlečejo šúmne psrade, v šterih je malo dúha, njega vleče i zadovolji notrašnjost, ki túdi na zvúnaj pokaže svojega dúha. Cerkvene pobožnosti, slovesnosti so njemi nad vse drage, drúge pa samo po strani gleda i ga ne vlečejo. Veliki cerkveni dostojanstvenik mi je pravo: „vaša pobožnost je prava, vi ste prav organizirali narod. Vi pri Bogi i z Bogom združujete narod, zato ste zmagali.“ Kak prav je povedo te globoki mislec! Boljševizem, ki nas je tro več mesecov, je samo te z Bogom združen, te z notrašnjov pobožnostjov napunjen narod mogo tak junaško i sijajno premagati, kak je. Proti vsem grožnjam, proti mučenji i smrti je trden stao vu veri, nezumljen, veren, vdan Cerkvi, — oropan, nabit — a stanoviten. Z avtomobilom so njemi vozili na dom boljševiki naše oropane i od njih vrejuvane brezverske Novine — pa najšli so komaj 38 ljudi v celoj Slovenskoj Krajini, ki so sprejeli njihove Novine i med temi več takših, ki so je naročili samo iz radovednosti.

Tomi junaškomi, mučeniškomi narodi zdaj pošilati ljudi, šteri se z njegovoga verskoga osvedočenja norca delajo, šterih prva briga je z danjom pokazati, ka tistoga Boga ne marajo, za šteroga je te narod vse darúvao, pomeni podžagati zavúpanje do teh ljudi. Pa je gde na sveji to nači mogoče? Ve je to naturni zakon, ka samo po sili kúšnem palico, štera me sramoti, štera me bije. I če zdaj to zasluženo, razumlivo nezavúpanje našega ljudstva do gotovih ljudi, tej ljudje v plašč narodnosti zavijejo i v njem na plac stopijo i bobnjarijo: Glejte, Prekmurci so ne za državo, so ne za narod, so separatisti, nas bratov ne marajo, majo prav tej ljudje? So oni narod, ali so oni država? Što njim je dao to predpravico, da mi slovenski ali jugoslovenski narod v njih gledamo? Što more zahtevati, da jaz, Bogi vdan Sloven, idem za tistim, koga v cerkvi nikdar ne vidim, koga spačljivo življenje mi je odúrno, ki se je obogato, gda sam jaz siromak postao, gda jaz nemam za vsakdenešnji krúh krajcara i me pokriva krpa na krpi, on pa lumple i zapravle pa špila modo? Ali mogoče ide slovenski narod na bivšem Kranjskom, Štajarskom i Koroškem za takšimi kričači, ki z svojim življenjom smešijo njegovo Bogi vdanost? Ne idejo. Lejko ga razkričijo za punktaša, za avtonomista, za separatista, on vdari krepko nazaj v svojih listaj i v javnom življenji pa osramoti svoje sovražnike, da se več niti oglasiti ne vúpajo.

Ne tak pa prinas. Tú nemamo skoro nikoga, ki bi nas zagovoro. Narod sam je boječ, nezavúpen, v vsakom gospodi vidi svojega sovražnika. Pa ne je tak. Dosta i jako dosta gospodov i domačih i prečnih boli ta krivica, ki nam jo delo par kričačov z ovadbami, da smo protidržavni. Dokazov pa drúgi nemajo, kak te, da

smo najbolši dačoplačúvalci i najvernejši vojaki svojega krala, svoje domovine zakonov pa goreči spunjavci. Se zna, za njimi neidemo, njih se ogiblemo, ar smo zdravi na dúši i se nešče mo okúžiti. Tú leži zrok, grdi, zamazani zrok ovadništva proti nam. Boli ta gonja ljubitele našega naroda, radi bi pomagali pa ne morejo. Zakaj ne?

Tam prek si pomagajo z dobrim tiskom. Drúgoga orožja nega pri nas túdi. Naši domači listi, ki zagovarjajo pravice toga ljudstva, pa so premalo razširjeni, bi se bole morali širiti. Tej listi so bili tisti, ki so obdržali naš narod vu veri do Boga i ga potrdili v lúbezni do materne reči. Če teh listov ne, nas nega dnes v Jugoslaviji. Tej so bili i so ešče zdaj roka, za štero se bratje vkúpdržijo, se morejo vkúpdržati. Naše Novine bi se morale vdomačiti prek Müre bar med štajarskimi Slovenci. Kak mi širimo prečne listi, bi prečni gospodje dužni bili širiti naše liste. Iz teh bi zvedili za vnoge naše nevole, bi narod to i onostran Müre prišo vkúp v dúhi i postao eden. To bi bila túdi pot za jezikovno jedinstvo. Kak bi se naše Novine v zadostnoj meri razširile v Sloveniji, gotovo bi prinašale več člankov v knižnoj slovenščini, i bi pot za edno hojo bila zglajena. Mi ne verjemo, ka pri dobroj volji bi se ne mogli najti vu ednoj občini tam Prek 4 naročniki, ki bi plačali Novine? Na skupni naslov bi se pošilale i plačalo bi se 2 Din. na mesec za nje? Čisti dobički so itak namenjeni za sirote. Mi ne verjemo, da se ne bi najšlo v Sloveniji štiri smilenih src po občini, ki bi voščili našim siromakom čeravno čarnoga, a vendar zadostnoga krúha? Naši gospodje v Slov. Krajini, ki so prišli iz Preka k nam i živejo pri nas, i služijo pri nas sebi i svojim krúh, majo poznanca tam prek. Bi ne mogli ti tem svojim poznancom priporočiti naše Novine, štere so njim odprle pot k nam? Bi ne mogli to napraviti gg. duhovniki, vučitelje, uradniki, trgovci i drúgi nameščenci? Bi ne mogli ti napisati ednoga pisma i v njem poslati priporočilo za Novine kak spomin od svojega mesta? Spomin, kak te narod, te bratski naron guči? Spomin na jezik, ki so ga túdi njihovih poznančov očaki govorili? Spomin na dúha toga naroda? Spomin na sirmaštvo toga naroda? Spomin na lúbezen toga naroda? Spomin na borbo toga naroda i na njegovo zmago v jezeroletnih bitkaj proti premoči? Spomin na bratstvo, ki more, ki mora zrasti med nami? A to bratstvo se potrdi samo, če si v roke segnemo. *Naša roka so Novine.*

Nedelska šola.

V. Potrebe domačega trga.

Gospod načelnik kmetijskoga oddelka na banskoj upravi v Ljubljani piše:

„V splošnem bo pa treba vso našo kmetijsko proizvodnjo še bolj prilagoditi našim domačim potrebam in potrošnji v državi sami. Tržišča za naše proizvode v tujih državah smo povečinoma izgubili. Radi tega se bomo morali prvenstveno pečati s pridelovanjem onih sadežev, ki jih lahko prodamo v druge kraje naše države. To je v prvi vrsti krompir, deteljno seme, travno seme in fižol.“ (Glej v knjigi „Kmetijstvo dravske banovine“ stran — 5.)

Kaj te reči pomenijo? Troje.

1. Iščimo trg za svoje blago — doma.
2. Naše blago v tujino nema vsikdar odprte poti.
3. Priporočja se nam, da bi sprav-

lali na domači trg: *krumple, graj, detelčno i dobro travno seme.*

Ogledajmo si poblíže to priporočilo.

L. 1932. leta smo v našoj banovini pripovali okoli tri milijone metrov (— 1 meter je 100 kil —), krumpišov. S krumpli smo meli nasajeno okroglo 100.000 plúgov zemle. 1932 leto je bilo slabo, navadno pridelamo okroglo 300.000 metrov več. Na eden plúg pride povprečno 25 do 30 metrov pridelka... Strašno malo! Misliti moremo najmre na to, da strokovnjaki računajo na eden plúg okroglo 10 metrov *samo za seme*, teda zemla nam vrne samo — trikratno seme... To je malo. Strokovnjaki pravijo, ka bi nam dalo dobro seme i stalno izmenjavanje semena za edno štrtino vekši pridelek. Semenski krumpiš se pripovle na bregovinom sveti, pri nas bi ga lejko pripovali naši Goričanci, na ravnici bi potem Ravenci menjali semenski krumpiš z Dolenci. Banovina nam priporočja dobro domačo sorto, oneidovca, ali v Prekmurji ne bi škodilo, če bi naši ljudje meli túdi kem več ranoga i kesnoga — „rožnika“. Rani rožnik bi meo v Maribori, Ljubljani, more biti túdi v Zagrebi dobre kúpce. Ešče bole priporočljivo bi bilo, da bi naši napredni kmetje mislili na pridelavanje — semenskoga krumpiša. Te da, istina, več dela, ali ga túdi bole plačajo i za dobro semensko blago je stalni kúpec — banovina sama. Kem prle damo krumpiš na trg, tem bole ga plačajo, zato je priporočati, naj ne čaka kmet na to — kda bodo krumpiše kopali *drúgi*, te ga naj vzeme iz zemlj, kda je za trg *dozoro*.

Graja smo pripovali v celoj banovini (1932 leta) okoli 16 in pol jezera metrov — na okroglo 24.000 plúgaj. Eden plúg je dao nekaj menje kak 400 kil pova. Graja je dosta vrst, vse vrste pa nemajo ednake cene. Kmetiski odbor vsikdar lejko zve: štera vrsta ma dobre kúpce, gde se dobi semensko blago, kama se lejko oda seme, ali navadni pridelek. Sorto — nizki i visiki „prepeličar“ (koks) nam priporočajo dnes, ta sorta ma zdaj najbogše odjemalce. Velko pitanje je, če je ta sorta za našo zemlo i naše podnebje, ali ne. (Na to pitanje bi nam mogli odgovoriti vzorni kmetje, oni bi nam mogli pomagati s semenskim blagom, ali konči z dobrimi nasveti.)

Strokovnjak piše, ka mi ponúcamo na den okroglo 5 kil síhe krme na edno glavo odrasle živine, priporočati pa bi bilo, da bi potrošili 12 kg. Ja bi že, če pa nemamo telko krme. Pa zakaj je nemamo? Zato, ar na travnikaj ne gospodiramo tak, kak bi to priporočala znanost i potreba našega — bankuša. Što misli pri nas na to, ka bi pridelavao travno seme? Pa bi bila to dobra kúpčija. Banovina najmre trdi, da plačamo letno tújim kmetovalcom za *travno seme* okroglo štiri milijone dinarov... Kmet, šteri dnes komaj preredi kravico, bi meo najmenje desetkrat telko koristi, če bi na svojoj zemlici začno pridelavati dobro plačano travno seme.

Túdi strokovnjak pri banovini priporočja, ka bi naši ljudje začnoli pridelavati seme — rdeče, bele i švedske detelice. Za to blago bi meli prej vsikdar kúpce doma, pa túdi v tujini, kajti skazalo se je prej, ka je naše detelčno seme bolše od tistoga semena, štero za drage peneze kúpujemo v tujini.

Stalna vretina dohodkov je lejko túdi sadjarstvo.

Za pšenico, kukarčo, rž, to je žito žmetno dobimo kúpce, za *lepo dobro sadje vsikdar*. Samo túdi pri tej veji narodnoga gospodarstva bi mogli kreniti na novo pot, túdi tu bi mogli misliti na *potreba trga* doma i v tujini. Edna tretjina jablan v celoj državi je v našoj

ban vini, to je več kak dva i pol milijona drev. Lejko bi meli več, dosta več i itak bi meli za sad vsikdar zadosta kúpcev. V Slov. Krajini je okoli 90.000 jablan. Vsi drúgi srezji majo dosta več. Tista zemla, na šteroj naš Goričanec dnes žito seja, bi zagvišno več haskov prinesla, če bi jo nasado s priporočenim sadnim drevjom. Pa ne s kakšovšteč klúkov, vsaka vrsta je ne za naš kraj! Strokovnjaki priporočajo: *kanadko, boskopski kosmač* (po domače — lederno jabuko) i *onatario*. Lejko bi meli túdi nekaj dobrih drúgih vrst, ali našete tri bi mogle stvoriti velko večino nasajenoga drevja.

Drúgo i važno pitanje je kak napravi blago pot od kmete do konzumenta, potrošilca.

Kúpci so navadno ljudje, štere ne boli srce, če samo oni, prekúpčúvalci majo hasek, kmet pa malo ali nikaj. Samo pazite na novice v novinaj prle kak dozori sadje, pa te zagvišno četjli, ka so *trgovci s sadjom* meli svoj sestanek ali v Maribori ali v Celji. Zakaj pridejo na te sestanek? Mislite zato, ka bi kem dragše plačali vaše sadje? Najbrž ne. Najbrž majo tej sestanki drúgi namen. Ali — to si dobro zamerčajmo — nikdar ne bodete čúli od sestanka kmetov, šteri sadje, krumpiš, graj, seme, ali kakše drúgo blago majo k odaji. Potem se ešče čúдите, če ne pridete na svoj račun?

Ešče nekaj od tržcov.

Ne zamerimo trgovcom, če ščejo zaslužiti pri kúpčiji. To je njuv krúj. Ali strašno greši tisti, trgovec, šteri pokvari *dobro ime* naših pridelkov. Teh škodljivcov se varújmo, za takše ljudi ne bi smeli imeti nindri i nikšega blaga.

Pisma naših z tujine

A. Auriac de Faverolles, Francija.

Gospod vrednik!

Podpisani naročam edno primereno molitveno knigo za 16 letnoga dečka. I prosim, da jo pošlete na te atres: *Alojz Lang bei Hern Hofer in Halberain, Steiermark (Österreich)*

Prosím ceno knige, ka te zednim plačam naročnino Novin.

Kak naročnik Novin, naročam šče M. List. Ino se zahvalújem na lepom štenjej, štero me vsakši teden gor obišče, ino me spomina na mojo rojstno domovino, štero sam že pred trejmi lejti, zapústo. Preveč me veselijo kakše nabožne knige ali listi: posebno Novine, ka sakši najmenši prosti cajt ponúcam za štenje.

Najlepša hvala božjemi Srci, ki me je pripelalo k ednoj lejpoj krščanskoj družini, štera mi je sigdar lejpi zgled in štera me sigdar opomina na spunjavanje verske dužnosti.

Eti prinas túj mamó vrloga gospoda plebanoša, s šterim se že pri spovedi dobro razmiva. K spovedi hodim po dvakrat na mesec. Pa skoro vsakšo nedelo z mojim gospodom k sv. prečiščavanji.

Sveto leto naj bože Srce obilno blagoslovi Vaše delo, in vseh katoličanskih duhovnikov naše Jugoslavije, ka kak največ zgubljeni ovčic pripelate v Gospodovo čredo.

Pozdravljam celo Slovensko Krajino, posebno gospoda plebanoša sv. Jelene in našo občino Ropoče pa celo faro.

Srčno Vas pozdravlja hvaležno vđani Lang Jakob, doma iz Ropoč.

(Din. 130 sprejeli, knigo i kalendar poslali. Vr.)

Širite „Novine“

NEDELA.

Tretja postna nedela.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezus, po svojih svetih raj naj reši grešni svet!

Evangelium Sv. Lukača XI.

Vu onom vremeni: Zganjao je Jezus vrage, i on je bio nejmi. I gda bi vō zgono vrage, gučao je te nejmi, i čuđivala se je vnožina. Ništeri so pa med njimi pravili: Vu Belzebubi vrazjem poglavniki vrage zganja. I drugi skušavajoči znamenje so z nebes prosili od njega. On pa, kak je vido mišljenja njihova, pravo je njim: Vsakše Kralstvo vu sebi razdeljeno, opusti se, i hiža na hižo spadne. Či e pa i šatan vu sebi razdeljeni; kak bode stalo kralstvo njegovo? da velite, ka jas vu Belzebubi zganjam vrage. Či pa jas vu Belzebubi zganjam vrage: sinovje vaši v kom je zganjajo? zato oni vaši sodci bodo, Či pa vu prsti Božem zganjam vrage: zaistino je prišlo k vam Kralstvo Bože. Gda močen orožnati varje svoj dvor, vu meri so ona, štera ma. Či pa močnejši od njega prideči oblada njega, vse orožje njegovo odnese, v šterom se je vūpao, i porobljenje njegovo razdili. Ki je nej zmenom, proti meni je; i ki ne spravlja zmenom, rasipava. Gda nečisti Duh vō zide z človeka, hodi po sūhi mestaj, iskajoči počinek, i ne nejdejoči ga pravi: povrnem se vu hižo mojo, odket sam vō prišo. I gda pride, najde jo zmeklov pometeno, i osnajženo. Teda ide, i vzeme sešom sedem drugi duhov hūši od sebe, i notri stopivši tam prebivajo. I bodo slednja dugovanja onoga človeka hūša od ti prvi. Včinjeno je pa gda bi eta pravo, podignovši reč nika žena med vnožinov, pravila je njemi: blažena utroba, štera je tebe nosila, i prsi, štere si ti cecao. On je pa pravo: od koga bole so blaženi, ki poslušajo reč Božo, i njo obdržijo.

„Ništerni med njimi so pravili: Z Belzebubom, poglavarom hūdij duhov zganja vrage...“

Tej ništerni so bili tudi ljudje, ki so mislili ka delajo dobro, ka iščejo pravico i resnico, ki so mislili ka majo vse prav... I vendar kak so mislili i kak so gučali od Kristuša, i kak sodijo i cenijo njegovo delo: „Z Belzebubom, s poglavarom hūdoga duha...“ To so čarne duše, ki gledajo vse samo čarno, nepravilno, zgrešeno, duše, ljudje, ki ne vidijo nindri nikaj dobroga, nikaj pravilnoga, nikaj poštenoga, zvišenoga... Pred njimi je vse božno, vse pogrešeno, vse čarno, zvūn tistoga, ka sami včinijo...

To so čarne duše, ki gledajo vsikdar samo skoz sebe, ki sodijo vse samo po sebi, ki merijo i vagajo vse na sebi... Samo mi i nišče drugi. I če što drugi tudi kaj napravi, bodisi kajšteč plemenitoga, zvišenoga dobroga, svetoga, je vse nikaj vredno, ar je ne po meni i po mojem... To so duše, ki jih razjeda noč i den zavist, nevoščentost, škodoželnost, strah, ka drugi tudi kaj zmorejō... Od teh duš, od takših ljudi pravi Kristuš Gospod: „Kačje pokolenje, v vas je vcepleni čemer...“

To so čarne duše, ki vse naopak razmijo, zato ar v njih nega dobrohotnosti, smilenosti, plemenitosti, lūbezni... Ešče Kristuša i njegovo bože delo, naopak razmijo i tolmačijo... Komi so naklonjeni, je vse v redi, tisti vse sme, tam je vse dobro, lepo... Komi pa so ne naklonjeni, tisti je pa vse preknjeni, vse delo je krivo, vse inači razmijo, tolmačijo i vse naopak sodijo...

To so čarne duše, ki jih ešče na stotine na sveti, ki ščejo sami živeti, sami vladati i celomi sveti zapovedavati... Vsi drugi okoli njih, vse je nikaj. Dnešnji časi so puni teh kačjih duš, čarnih i zamazanih, i hūdobnih, ki cecao narod i ljudstvo i ki ščejo vničiti vse plemenito i zvišeno delo drugih. To so čarne duše, ki mislijo, ka edine nosijo patent na svojoj pameti i licencijo na vsakom svojem deli i činjenji... To so moderni fariježuše, pismoznanci i „starešine ljudstva“, ki lažejo, ogrizavajo podtikajo i so s zmožni vsega, samo, da se držijo na prvom mestu...

Krščenik, ne bodi čarna, nego bodi svetla duša...

Ne kadi.

Izgovori nemajo nog.

Kaki se izgovarjajo, ka prej, če so lačni, si nažgejo pipo ali cigar, cigaretih, pozabijo na glad. Drugi pa trdijo, ka če so otrūjeni, sneni pa kadijo, njim otrūjenost, zaspanost mine.

Jeli je to istina? Tej ljudje, ki tak gučijo, delajo kak dužnik, šteri doblen ček za dačo raztrga. Pa povejte, jeli je z tem, ka je ček raztrgan dača zmenšana, ali zbrisana? Nikak ne. Ravnotak je z kajenjōm. Če si lačen, pa si nažgeš, ne si tela okrepo, nego glas po hrani si samo zadušō, a na tvojo škodo. Nikotin ti ne okrepi niti telovne moči, niti otrūjeni živcov, nego ti je samo vujspavle. Tak dela s tebov, kak nespametna mati z v zibelki ležečim detetom, šteromi da cecat makove glavice ali žganico, da ne bi več jokalo. Ne joče, ali drago plačo te stvor to mučanje z svojim poznejšim betežastim življenjōm ali bedastim oponašanjōm, če sploh ostane v življenji. Ravnotak plača čemer nikotina tudi kadilec drago, ar se ga tak navadi, da se ga ne more odvaditi i si tak posili podkopava zdravje i prazni žepe od penez, šteri bi bili inam krvavo potrebni.

Odgovori na pitanja.

Jeli se mora plačati na Vodno zadrugo od zemle, ki leži v Žitkovskom hatari? Idite v Lendavo na vodno zadrugo i tam poglednite originalni spis pravil. V teh pravilaj je notri, če so Žitkovci svoj čas tudi pristopili ali ne. Če kmetje žitkovski dozday neso plačuvaii, ne bodete tudi vi. Mape vse pokažejo, kak daleč sega območje vodne zadruga. Če pa plačujete v vodno zadrugo, te morate dobiti falej agrarno zemlo, kak to določa agrarni zakon.

Je li se plača zakūpnina od agrarne zemle na l. 1932 38? Na 1932 i 1933 že ne bilo nikše zakūpnine za agrarno zemlo.

Bi se ne dalo prepričati sekanje šum, ar je že vse vničeno v Kobilji i okolici, ostalo je samo ščista malo za spomin? Vidili smo svoj čas tiste spise, šteri pravijo, da je ministerstvo dovolilo sečnjo. A isto ministerstvo tudi lejko prepove sečnjo, če so zroki za to. Vojaško i civilno oblast bi mogle občine tak dugo prositi, dokeč ne bi bila posluhjnena prošnja i sečnja stavlena. Ka je našega kraja poslanec dužen zagovarjati prošnje občin, se samo po sebi razmi. Gibliti se pri oblasti, nizanate njej, ka pri nas nega šum, narod je v siromaštvi, pa ednok se že bodo genoli gospodje na oblasti i nam pomogli. Z božov pomočjōv idite na delo.

To na znanje Būkovničarom i drugim.

Zdravstvo.

Rojstva.

Zdrav narod se redno plodi. Betežen narod vōmerje. Narod pa ne betežen samo na teli, tudi duševen beteg ma, šteromi pravimo nemoralnost ali nekajostno življenje i te bole reči narod, kak kakšikoli beteg. Najzdravejši narod, ki se plodi najbolje, je ruski, polski i talijanski. Najmenje se plodi švedski, potem nemški i za tem francozki narod. Nemci so narasli v 40 letaj za 23 milijonov to je od leta 1870. do l. 1910. Od l. 1910. do zdaj pa komaj za eden milijon. Prle se je rodilo na 1000 prebivalcov 40 dece, zdaj pa komaj 15. Zato je denešnja vlada v velikih skrbej i na milijone letakov trosi po državi, naj nemški narod duševeno i telovno ozdravi. Ne more najmre živeti narod, ki nema mladine. V Nemčiji je 6 milijonov mladine menje v novejšem časi, kak je bilo prle, gda je ešče zdrav bio nemški narod. Na Polskom se narod, čeravno ga je ednok menje kak Nemcov, letno pomnoži za polmilijona, dvakrat vekaš Nemčija se pa povekša komaj za frtao milijona. Zato sklepa nova nemška vlada razne zakone, naj te beteg odpravi. Zato šče grozno obvdačiti neoženjene, ali

držine z malim številom dece, velikim familijam pa navrčti samo male dače. Pa bo to pomagala? Dokeč de nemška vlada preganjala vero, ki jedina more te beteg odzdraviti, do tečas vsi njeni paragrafi nikaj nedo pomagali.

V našoj državi je Slovenija na najslabšem v pogledi na rojstva. Na Kranjskom pride komaj 27 rojstev na jezero ljudi. Je ešče zdrav narod, ali klice betego so tudi tū. V Slovenskoj Krajini se katoličanci dobro držijo. Na jezero ljudi pride 31 rojstev. Pri židovaj pride komaj 15. Isto se more povedati od protestantov, da nezadujejo v rojstvi. Bodočnost Slov. Krajine je v rokaj katoličancov, če ne bo med njimi bele kuge, če ostanejo zdravi na duši i teli.

Možje.

Jose Gil Robles.

Pred dvema letoma so na Španskom prišli do velike oblasti v državi socijalisti. To so bratje komunistov i bolševikov, zato so po svojoj navadi začeli grozno preganjati dobre špansolske katoličane. Požigali, rušili so cerkve i samostane, razganjali prošecije, napadali duhovnike, izgnali iz države redovnike, po svojih novinah pa nesramno pisali proti veri. Pa s tem so si skupali jamo, v štero so spadnoli letos pri volitvaj. Katoličanci so si zvolili 115 poslancov, šteri so odločno proti verskomi preganjanji i zato zahtevajo popolno versko sloboščinu. Največ zasluže pri toj zmagi pa ma mladi katoličanski človek Gil Robles.

Narodo se je v Salamanki l. 1898. Tak je zdaj star 34 let. Njegov oča Henrik je bio v tistom varaši profesor i katoličanski varaški zastopnik. Gda je mali Jožek dovršo osnovno šolo, ga je oča dao v gimnazijo k Salezijancom. Pri vpisavanji njemi je pravo: — „Sinko moj, prišo si v zavod, šteri je postavljeni za siromaške. Ne pozabi kesnej, gda si boš že sam služo krūh, spraviti na to mesto kakšega drugoga siromaškoga dijaka.“

L. 1919 je dovršo visoke škole i tri leta nato je napravio doktorat. Odpro je odvetniško pisarno, zednim pa postao član uredništva velikoga kat. časopisa „El Debate“, šteroga je vrejūvao A. Herrera. Te je spoznao, da je z Roblesom dobo odličnoga pomočnika. Nego Robles je ne dugo ostao pri tom. Vido je, ka narod nema zadosta politikov, zato se je vrgeo med ljudstvo i nastavo „Narodnosocijalno akcijo“. Kak že prvejša leta, tak tudi zdaj je vse svoje mlade sile dao v „Katoliško akcijo“, s posebnim namenom pridobiti si mladino.

Kak voditeo „Nacionalne akcije“ je l. 1931 bio zvoljeni za poslanca, da bi tam brano: „vero domovino, red, družino i lastnino“. Tak je sam pisao od svojega delovanja. Težko pa je bilo kaj dosegoti, ar so vso oblast meli socijalisti. Skovali so novo ustanovo. Med drugim je člen 26 določao, ka je Španska država ločena od Cerkve. Robles je proti tom držao ognjevitō govōr v parlamenti, rekoč, da je takša ustava protiverska i proti želi naroda. Gda pa je vido, ka vlada ne popūsti, je s par svojimi poslanci zapūsto parlament i se vrgeo med narod. Tomi je razlagao, kak hūdobne namene majo socijalisti. Lūstvo se je zbiralo okoli mladoga poslanca. Na spravišči v Majorki je prišlo 25 jезero ljudi. Par mesecov kesnej je njegova nova stranka imela prek pol milijona kotrig. Tak je pri zadnjih voilitvah meseca novembra dobio 115 poslancov. Tej so vsi kak en mož za brambo katoličanske vere. Od njih piše sam Robles tak: „Od mojih 115 poslancov jih je 100 prvokrat s parlamenti. Vsi so mladi ljudje, puni gorečnosti za delo. Za sebov mamō močne organizacije med narodom. Prilike nas silijo, da moramo vzeti oblast v roke. Gda mi zgrabimo za oblast, bomo tudi znali vladati.“

Od Roblesa čtēmo ešče to: Zbrao je vse svoje poslance i druge pomočnike pa šō z njimi na božo pot k Mariji v Ledesmi. Tū se je zahvalo za zmago. V Roblesi vidimo odločno kršćansko prepričanje, štero je on dobo z dobrov vzgojov doma i po-

sebno kesnej kak dijak v salezijanskom zavodi. Narod ga pri volitvaj ne pitao, ka mi spraviš, kakšo podporo mi daš, nego samo to, naj brani vero, te najveksi kinč i brani pravico. Zreo narod dela tak.

Politični pregled.

Viherna seja v narodnoj skupščini.

Odbor za prošnje i pritožbe je predlagao, naj se izroči sodišči Kadič Husejin, narodni poslanec iz Bosne, ki je napravio velike krivice pri izvedbi agrarne reforme. Poslanec Semović Filip, ki je predlagao, da se Kadič izroči sodišči, je povdarjao sledeče: Narodni poslanec Kadič Husejin je v smisli spremenjenoga i dopunjenoga agrarnoga zakona za Bosno i Hercegovino od 12. aug. leta 1933. nazaj kūpo za 40 jezero dinarov tisto posestvo, štero je leta 1929. odao za 23.700 Din. Za to posestvo je dobo zdaj edenmiljon petstotridvajseti jezer dinarov, z zapadlimi kuponij vred v gotovščini. Narodni poslanec Kadič Husejin je na isti način kūpo več posestev v Lasenic i je zdaj od države dobo dvajstokrat več kak je on dao za nje. Poslanec Semović je tudi omeno. da je več uradnikov, odvetnikov i drugih ravnotak delalo, da so prišli na nedovoljen način do agrarnih obveznic.

Narodni poslanec dr. Kešeljevič Mikloš izjavlja, da se agrarni zakon gazi na vse kraje i navaja več slučajev iz Bačke, iz šterih je razvidno, da tisti ljudje, ki bi mogli dobiti zemlo, je šče dnes nemajo. (Isto je v Slov. Krajini. Vr.) Zdjaj graja slabo vlogo nešterni priganjačov zdajšnje vladne večine. Pokvarjenost je tak velka, pravi dr. Kešeljevič, da je dobo celo vseučilišni profesor v Beogradi siromaško svedočanstvo. Med uradništvom, pravi nadalje, je tak velika pokvarjenost, da nešterni strankini priganjačje dobivajo po več mesečnih plač, štere dosegojō mesečno 20 jezero dinarov. S tej penez bi 200 siromakov lejko pošteno živelo. Kak zrok te pokvarjenosti omenja dr. Kešeljevič to, da listi ne smejo slobodno pisati i da sodniki neso popolnoma neodvisni.

Za tem je govoro dr. Lončarevič Ivan, narodni poslanec. Pravo je sledeče: Iz skupščinske i iz senatne interpelacije se vidi, da je v toj sarajevskoj aferi najstrašnejše to, ka je eden narodni poslanec na dopūsten ali nedopūsten način izposlovao, da bi se njegovo posestvo preveč ocenilo. Nadele je izposlovao, da se je delo pri cenitvi zemlišč i pri izdaji obveznic dokončalo z neverjetnov hitrostjōv i da so se njemi milijonske vsote taki izplačale. Dr. Lončarevič potem na svetlo da strašno korupcijo, najmre to, da se je na nedopūsten način 3. i 9. § agrarnoga zakona za Bosno i Hercegovino svojevōlno spremeno brez znanja odbora, ki je zakon sčista inači skleno. Dr. Auer Ludvig bi mogo prečteti od odbora sprejeti zakonski predlog pred narodnov skupščinov, a te je spadno vkraj i mesto njega je prečto zakonski predlog Kadič Husejin i to spremenjenoga, ne pa tak, kak ga je odbor sprejeo. Dr. Lončarevič zato zahteva, da se poleg Kadič Husejina na odgovornost pozovejo vsi tisti, ki so zakrivilo sleparsko spremembo zakona.

Perko Dragutin, n. poslanec je tudi obsodo korupcijo pa zato naveo sledeči primer: Gda je bio župan v Varaždini, ga je proso neki židov, naj njemi sprosi državlanstvo. On je to prošnjo odklono, ar je židov bio na slabom glasi kak tojav. I to je tudi naznano predsedniki vlade. Zgodilo se je pa, da je židov vendar dobo državlanstvo i to kak se je v prsi bio, za 60 jurjov. Dnesden pa sedi v Lepojglavi, kak voznik obsojen na tri leta.

Dr. Metikoš narodni poslanec je omeno, da so muslimanski poslanci zahtevali od bivšega min. preds. dr. Srskiča, da se spremenjen agrarni zakon za Bosno i Hercegovino mora sprejeti, da či se ne sprejme, vsi izstopijo iz vladne stranke. Te zahteve samo Salih Baljič nej podpisao, kak sam priznava v parlamenti. Dr. Kumanudi i predsednik vla-

de Uzunovič sta protini odgovorila, da sodišče ma v rokaj zadevo Kadič Husejna i da se ne dognolo, da bi se zakonski paragrafi spremenili, kak trdi protina.

V interpelacijah se je pretrosilo pitanje i delavstva i njihovoga zavarovanja. Neštarni poslanci so se pritožili, da je predosta delavcov iz tujih držav pri nas. Minister Pucelj je na to odgovoro, da so samo takši tü, brez šterih se delo v fabrikah ne bi

moglo vršiti, kajti naših vučeniha za to ešče nega zadosta, da mi mammo samo 45 jezero tujih delavcov v državi, naših je pa 120 jezero v Franciji i Nemčiji.

Naš parlament je ednoglasno skleno, da se Kadič Husejn, nar. poslanec izroči sodišču, ne pa sprejeo predloga protine, da bi se imenovala parlamentarna skupina, ki bi preiskala krivice pri izvajanju agrara v Bosni.

SLOVENSKA KRAJINA.

Ka dobi naročnik Novin?

1. *Kristušovoga duha*; 2. *vsaki tje-den sv. mešo, da se reši vseh düševnih i drügi nesreči i srečno vmerje*; 3. *pomoč po smrti po tjezenskih sve-tih mešah*; 4. *brezplačne navsete v listi*; 5. *brezplačne prošnje za pomoč v nesreči*; 6. *molitve siromakov i blagoslov pa smilenje njihovoga Oče, Boga, ar čisti dohodki Novin se obr-nejo na pomoč siromakom. Novine stanejo na skupni naslov samo 2 Din. mesečno i dajo vsakomi naročniki za polovično ceno veliki kalendar Srca Jezušovoga. Če štiri naročnik ma kakše namene, ka bi se za nje mešovalo, molilo, naj to sporoči vred-ništvu. Kak i to če bo poslühnjjen. V zahvalo naj poslühnjjeni spravi nove naročnike Novinam i sam tüdi stanoviten ostave pri njih. To naz-nanjajo vsakomi naše krščanske „Novine“.*

Odgovor M. Krajini. V 6. št. Novin je bio objavljen članek, štiri je M. Krajino jako zbodeo, tak, da njemi v odgovor žrtvivala precj vrstic. M. Krajina v tej vrsticaj pisci članka v Novinaj ponüja pretakanje „krokodilovih skuz“ za svojo i drügiha korist. Jako žalostno je, da je M. Krajina tak preveč razžaljena zavolo škodlivcov i da ne ve za njihova imena. Mi njej priporočamo, naj joče krokodilski joč i tak pozve za njihova imena. — Nemeš Vinko.

Rakičan. V našoj občini so hodili neki agentje i ponüjali protiverske knige. I naš pobožen narod ka je včino? Spoküpo je te smeti, za naše dobre katoličanske liste pa nema penez. — Odkrito povemo, da se po zapovedi kat. Cerkvu te knige morejo vničiti, ovak se njihovi lastniki ne morejo od grehov odvzeti i prečistiti.

Turnišče. En deo naših farnih dekeo si je vzeo v navado, da pri dve-raj postoji i neide naprej na od cerkvenoga vodstva določen prostor. To pa zato dela, naj vsaki notri i vöidoči je vidi, kak so oblečene. Dnes tje-den so je naš gospod provizor za to nepokorščino ostro prijali z predganice.

Igra Martinščarov se bo vršila po vüzmü v Črensovcih. Oča g. ravnitelja Dr. Kelenca so žzbetežali, te i še drügi neprevidni zroki so igro odložili.

Svetke posvetimo. Narodna obrana se nastavlja v Črensovcih. Sestanev v te namen je bio napovedani dnes tje-den na 10 vüro, gda se je začela v cerkvu velika boža služba. Ne pozabimo, da brez Boga naroda nikdar ne obranimo, zato pa vršimo sestanke v časi, gda nega zapovedane bože službe.

„Vreden i nepotreben.“ Siromak bi rad v nekoj občini dobo več agrarne zemle ešče pred občinskimi volitvami. Zemla njemi je šla. Ide k ednomi glavači i ga pita, kak more priti do zemle. Te njemi odgovori: „Mi ne delimo zemle tistomi, ki je potreben, nego, ki je vreden. Vreden je pa tisti, ki je v organizacijo. Znaš ka je to organizacija? Idi pa k tistomi i tistomi, te ti več pove. Ide k tomi drügomi glavači i ga prosi agrarno zemlo, kak pri prvom. „Mi ne delimo potrebnim, nego vrednim. Znaš ka je to organizacija? Pa idi ta pa ta, te ti več pove.“ Tak se glasi odgovor drügoga glavača. Ide zdaj k tomi tretjemi, največksemi glavači. Ka de koli pravo te, si misli. „Prosi ga za agrarno zemlo. I za odgovor dobi: „Mi je ne delimo potrebnim, nego vrednim. Znaš, ka je to orgnizacija? Naš siromak pa raj

ostao brez zemle, kak bi se spisao ta, gde delajo proti pravici.

Grad. Naše sadjarsko društvo je obdržalo dnes tje-den v šolskom cepišnjeki praktično škropljenje sadnoga drevja. S tem v zvezi smo se nakanili, da bomo sadne škodlivce kem bole zatiravali.

Zadovolnost nad Novinami. Goripoštüvana Slovenska krajina! Lüd-stvi njenomi! Mi mammo visoko šolo. To so naši listi, ki nas na visoke reči včijo. Dragi naročniki, ka smo že du-go čakali, toga smo se dočkali. Naše Novine i naš Kalendar sta pali prišla v staroj velikosti. Včasi se je med lüdством čülo, ka so nej bili zado-volni, ar je bilo vse menše. Zdaj je te vzrok odpadno. Neizmerno smo veseli vsi naročniki i za to dobroto lepo pozdravimo celo uredništvo. Obečamo pa, da bomo vörni plačniki naročnine, da kem bole smo vörni mi naročniki, tem bole so nam vörne tüdi Novine Slovenske Krajine. O, kak smo zdaj zadovolni, gda s trüdnimi rokami okoli zasto posedemo pa naše Novine po njem razprostremo, glejte te po celom stoli segnejo. Preštemo je, dobre reči so v njij, razveselimo se i počinemmo si. Pozdravljam vse naročnike z veselim srcom, Novinam pa želem, da močno narastejo. Zbogom ostanimo mi vsi zdravi, veseli naročniki, napunjeni z najlepšimi želami za naše krščanske Novine. — G. Lendava 53. *Bežan Jožef, naročnik.*

Gornja Lendava. Naš gospod kaplan se prav goreče trdijo, da narod streznij i mladino pripelajo na dobro pot. Njihovo prizadevanje je rodilo že dosta lepoga sadüj, ka z veseljom opazujemo stariši pri naši dečkaj i deklaj. Se zna, ka so tüdi takši lüdje, šterim se to ne vidi. Tej bi raj bili, či bi se več pilo i plesalo. Zato so se pa odložili, ka gospoda kaplana dajo premetiti. Dva papernativa krščenika sta začela v te namen podpise pobirati po celoj fari i resan podpisalo je dosta lüdi, ar sta njim ne ovadila za koj nabirata podpise. Povsod sta povdarjala, da podpise zato pobirata, naj k Gradi pride ešče eden kaplan. To je pa vsaki drage vole rad podpisao. Prišla sta pa ednok do bole zdrakšlanoga kmeta, ki je meo telko v glavi, ka prle prečteo ka ma podpisati. I gda je to včino pa vido, ka v prošnji drügo stoji, kak njeva trdita, je nastala nevolja. Nevolja ne za njega, nego za papernativa krščenika, ar sta se hitro na cesti najšla brez potnoga lista. Tü sta osramočena priznala, da sta v svojem obrti tak žalostnoga kšefta ešče ne mela.

Maškerada v Gornjoj Lendavi. „Murska Krajina“ piše dugi članek od naše maškerade. Mi odgovorimo sledeče: Maškerado je priredilo gasilsko društvo, štere pa ženski spol ne se vdeležo izvzemši par oseb. Bog daj, da bi se tüdi moški spametüvali i ne pohajali krčme! Ar ženskoga spola ne bilo, je bila cela prireditiv dugočasna. Proti večeri je nastopila maškerada, štero zo pa večer na nedovolen način napadnoli. Ne vemo, gde je bilo rediteljstvo i vodstvo gasilnoga društva, da toga napada ne zabranilo. Maškerada naj svojo polomijo popravi, je na fašenek priredila družinski večer, da jih kem več k sebi pritegne. Mi v tej žalostnij časaj ne odobravamo ne maškerad, pa ne družinski večerov.

Pinica. Naša šolska deca je na fajnsček obhajala maškerado. Jako se čüdivamo, ka se ta poganska navada širi že med gingavov decov tüdi. Gospodje katetje gotovo ne vejo za to nedovoljeno i protikrščansko navado, zato jo omenjamo tü, ka jo iztrebijo.

Na podporo Novin so nam poslali: Kozar Julija, Beauvois, Francija

Din. 385, Ritlop Števan i sestra Treza, Črensovci, iz Francije 750 Din. Bog plačaj.

Goreča širitelica v Franciji je naša dugoletna naročnica gd. Žiško Čilika, ki nam je že tri naročnike spravila v Franciji na vse naše liste i tej so tüdi že vsi plačani. Ta gorečnost sama sebe hvali.

Za edno siroto je plačao M. List preč. g. Čížek Jožef, dekan v Jarenini. Marija naj njemi to dobroto povrne! Siroto za te brezplačen M. list poišče širiteo Kozar Jürrij v Martinji i nam jo javi sem.

Ka pomeni mali štamp. Dnes tje-den so Novine prinesle na prvooj strani mali, droben štamp, šteroga naročniki neso mogli vsi zarazmeti. Zdaj ga tü razložimo. V Beltincih pri lekarnari, g. Peklo Tivadari je bila komisija, po zakoni ne mogo najmre g. Peklo voditi lekarne, ar ne meo zadosta službeni let. Zato je bila komisija, ka je v lekarni vse gorivzela. To so Novine popolnoma istinsko i pravilno popisale. K toj razlagi so pa Novine ešče pridjale drügi glas, ki se je razširo, da najmre g. Peklo zato more iti, ar je krščanskoga mišlenja, ali kak se je pisalo ar se je „družo z černimi“. Te glas je nekak razširo, ne se je pisalo, što. Ali povdarilo se je, ka te nekak, te gospod svoje gospodstvo tüdi „čarnim“ ma zahvaliti, to je „našemi k svestvam hodečemi narodi.“ Ar je z komisijov v zvezi bilo to objavlemo. je mislo g. dr. Terstenjak, srezki načelnik v D. Lendavi, da se tiče to njega i je vložo ovadbo proti Novinam. Novine so na podlagi te ovadbe bile obsojene v osebi odgovornoga urednika, akademika Ilija Alojza, ki more plačati 1500 Din. Se zna, da akademik nema penez, plačati morajo to Novine. Mi smo po düšnojvesti javili g. dr. Terstenjaki, da se gornje reči ne tičejo njega i Bog nam je svedok, da istino gučimo. Od tretje osebe je bio tü guč, šteta je pravila, ka „zato mora iti, ar se je družo z čarnimi“. A sodišče se je postavilo na stališče, ka se g. Terstenjak lahko čüti razžaljenoga i je po tiskovnom zakoni odgovornoga urednika obsodilo. Mi se podvržemo toj sodbi z mirnim srcom. Včimo se pa vsi iz te obsodbe, ka se jako more paziti, ka se glasi za tisk, ar je tiskovni zakon oster. — Novine majo stroškov z tov pravcov 2000 Din. Ar so itak zadužene, je njihovo breme postalo s tem dugom ešče vekše. Prošili bi zato vse dobre düše, naj nam je pomagajo nositi, naj širijo Novine, ka pristopijo ne stotine, nego jezeri našega lüdstva. Ki pa more, ki je premožen, naj nam pokloni kakši dinarček, ka te pravdene stroške moremo izplačati. Ti dari se bodo posebi vodili i objavljali.

Najdeni vtopenik. Lani dec. 12. se je vtopo, kak smo javili, Vučko Anton iz Sr. Bistrice v Müri, gda je spadno z ladje pri prevažanji drv. Vtopenika so komaj febr. 18. najšli pri dolnjbistričkih mlinaj i je bio ešče popolnoma celi, nikaj ne načet. Pokojni je bio pobožen dečko. Molimo za njega.

Od marca 1. stanejo Novine na leto 20 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov.

Smrt zgledne starice. Na Svečnico je zaspala v Kaniškoj Ivi na Hrvatskom Vagner po domače Gumilar Ana v 84 leti starosti. Zakopali so jih 4. februara. Pokojna so iz Sr. Bistrice odišli približno pred 30 leti na Horvatsko zavolo sirmaštva. Bili so jako pobožna düša tretjerednica, ki so v Gospodovom dühi izgajali svojo celo družino. Hodili so, gda njim zdravje le dovolilo, vsaki den k meši i k prečiščavanji. Sveti njim večna svetlost.

Vabilo na VIII. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v D. Lendavi, r. z. z n. z. ki se bo vršo v nedeljo dne 11. marca 1934 ob 2^{1/2} vari v zadružnoj pisarni na župnišči v D. Lendavi. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskoga zaključka za l. 1933. 4. Čitanje revizjiskoga poročila. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti. Če bi te občni zbor ob navedenom časi ne bo sklepčen, vršo se bode pol vüre kesnej drügi občni zbor, ki

bode veljavno sklepaol ne gledoč na število navzočih članov.

Bogata naročnica. G. dr. Peterlin Makso, kralj. notar, v D. Lendavi, so nam poslali 100 Din. naročnine. Bog njim povrni.

Hotiza. V Žerdinovej kühnji so štirje vertovje djali v dim svojo svinjetino. Dve ciganici sta to povahali. Edna ide v detetom i krbloom v hišo, ta druga pa v kühnjo. Vreže si dol lepo povojeno hamico i nadre si naklade z kolbasami. Samo, ka njej sreča ne bila mila. Na drogi obešeni falat odrezane hamice je spadno doli i zružo. Domači to čüjejo i idejo v kühnjo. Ka je ciganici tesno bilo, si lejko mislimo. Gda so jo dobro naribali, je prosila svečo, ka de prej vmiralala. Dobila je svečo, ali ne gorečo i ta jo je taki na pete spravila.

Licenciranje bikov. Letos spomladi bo naknadno licenciranje bikov in merjascov (kanžarov) v srezu D. Lendava po naslednjem redi: V tork dne 6. marca ob 8. v Turnišči, ob 11. v Dobrovniku in ob 14. v Bogojini, v sredo dne 7. marca ob 8. v Beltincih, ob 11. v Črensovcih in ob 14. na Kapci, v četrtek dne 8. marca t. l. ob 8. v D. Lendavi in ob 11. v Dolini. Razglasi so odposlani občinari.

Dolnja Lendava. Na državnoj meji blüzi Čentibe je v pondelek prišlo do smrtne nesreče. Dva magjarskiva graničara sta prišla prek meje na našo stran i sta šla proti Čentibi. Na poziv našega graničara sta ne štela stati. Zato je naš graničar pozvao na pomoč ešče drüge graničare i tak so skupno magjarskiva obkolili. Na ponovni poziv, naj odložita puške, je eden odložo, drügi pa šteo strelati. Že je mrso, samo ka se ne vüžgalo. Te čas je pa naš graničar tüdi strelo i magjarskoga zadeo v glavo. Pokopali so ga v tork na čentibskom pokopališči. Drügoga so pa prijali.

Premešeni so g. kaplan Godina Ignacij iz Dolnje Lendava v Turnišče. Turnišče že duga leta krvavo potrebuje kaplana. V Lendavo na mesto g. Godine zaednok nišče ne pride.

Gančani. Naš prelübeni šolski upraviteo, dober krščanski mož i pomočnik celoj občini vu vsem že skoz 14 let, so se včakali 50 letnice svoje starosti. Gda se spominamo toga njihovoga veseloga mejaša v človečem žitki, si v srci zbudimo veliko zahvalnost do gospoda *Neržima Aleksandra*, svojega vučitelja i vodnika i njim iz zahvalnosti obečamo, da jih ščemmo z celim srcom i z celov düšov nasledüvati. Bog jih naj žive duga leta. — *Gančanci.* — Mi od strani našega uredništva se pridružimo čestitkam i dobrim želim Gančancov i pokažemo na g. Neržimo pri toj priliki, kak na svetilnik, po šterom naj bi se ravnali vsi vučitelje, ki ščejo pravo vzgojo i znatnost dati mladini. Hvala Bogi, mammo več takših svetilnikov med vučitelstvom, kak je g. Neržima, nego so pa tüdi, ki ne svetijo tak z svojim življenjom. To naš narod boli i odbija. 50 letnica g. Neržime naj spremenü to čarno sliko Slov. Krajine. Vso vučiteljstvo naj spunjava verno svoje verske düžnosti, pa bo želo uspehov, kakših nikdar ne sanjalo.

Prezvanje.

Podpisana obžalüjem, da sam dala prezvati 17. dec. l. 1933 v 51. šte. Novin svojega moža Kolman Alojza z Satahovca hš. 44, ar je ne krivec.

Kolman Bara žena
v Satahovcih.

Na veleposestvu v Gornji Lendavi se sprejme v službo pošten i zanesljiv

logar.

Isto veleposestvo ima na prodaj **mlade bike in telice** čistokrvne **Simondolske**. Povprašati pri **Upravi veleposestva** v Gornji Lendavi.

SEMENA vsakovrstna kakor: travnina, deteljna, zelenjadna in cvetlična, **PESO** neprekosljive posebone pa za **M. Berdajs** kakovosti in kol ivosti Vam priporočam v nakup staroznana tvrška **MARIBOR**. Tel. št. 23-51 (Interurban) Ustanovljeno 1869. Ceniki na razpolago,

Od naših v tujini.

Pozdrav pošilajo: Haklin Veronika, Besseire, Francija, iz Žižkov, svojim domačim, vsem širitelom naših listov v domačem kraju, posebno pa g. Klekl Jožefi, duhovniki v Črensovcih. Piše, da je jako vesela pri čtenji naših listov i misli, da je doma pri svoji mami, gda je čte. Pošle naročnino na tri mesece i višek za Dom sv. Franciška. (Oboje sprejeli. Bog plačaj! Vr.) K o l o š a Martin, Coyolles, Francija, uredniki Novin i vsem gospodom, ki njim pomagajo pisati po celoj Slov. Krajini. K Novinam naroči ešče M. List. „Listi so nam v Franciji na veliki hasek. Pošilam 50 frankov naročnine na staro i novo.“ (Na letos je za plačati ešče 48 Din. 25 p. Vr.) Tra t n j e k Ana, Premicourt, Francija; 19 let je stara, zaprva njej je teško bilo delo, a zdaj se je že privadila. Jedina tolažba so njoj naši listi, zato je naroči; R o p o š a Štefan, Marly, Francija, iz D. Lendave, vsem naročnikom, celoj Slov. Krajini, č. g. Jerič Ivani, dekani, svojim starišam, šterim žele lubo zdravje i vredniki Novin. Živela Slovenska Krajina! Na naše liste pošila 141.20 Din naročnine stare i nove. (Vse sprejeli. Bog plačaj. Vr.) Ž a l i g Ivan, Rakičan, žena, Karolina i brat Rudolf s pajdašima Opec Francom i Komin Karolom z Meoulte, Francija, svojim prijatelom i poznancom. Javljajo, da se njim tak po srednjem dobro godi, samo služ je menjši, ar se plače strašno pobijajo. Rež onja Janoš, M. Sobota, iz Parigny, Francija, celomi vredništvu Novin i Sobočkoj fari. Se zahvali za redno pošilanje Novin i naroči ešče M. List z Ogračekom. Našim dobrim listom se v tujini jako veseli.

Okoli po sveti.

To je pravi voditeo svojega naroda. Sredi decembra je vmro bivši ministerski predsednik češko-slovaške vlade dr. Svehla, ki je znan po sledečoj izjavi, štero je dao svojim političnim prijatelom: „Pazite, da ne bodete brez dušnevesti i da bodete rabili tudi pravo pamet. Gotovo se čüдите, da pravim v denešnjih težkih časa, da naj bo srce na pravom mestu, da ne bodo brez dušnevesti voditelje i da bodo rabili tudi pravo pamet. Gotovo se čüдите, da pravim v denešnjih težkih časa, da naj bo srce na pravom mestu. Povem vam, da sam dugo razmišlao od toga i da sam prišeo do osvedočenja, da morajo v tak težkih časa, kak so denešnji, meti voditelje ravno srce na pravom mestu.“ - Lepe reči voditelja čehoslovaškoga naroda, ki naj bi najšle odmeva povsod!

To je bogata dežela! Država republika Honduras v Srednjoj Ameriki. Srebrna gora je rüdnik el Rosario, oddaljen dobrih 100 km od obale Velkoga ali Tihoga oceana. Poleg toga je v deželi dosta izkoriščanih i neizkoriščanih rüdnih žil i ešče dosta zlatonosnoga peska v strügaj mnogih vod i potokov. Nad 700 rüdnikov so že odkrili i so najšli svinec, železo, srebro, zlat, kaolin, cink, nikel, marmor, premog i ešče druge drage kovine. Zlata voda je Guyape s pritoki, ležišča zlata se vlečejo kre oba brega i daleč na obe strani. V osrčji države je železna gora, ki davle magnetično železo najbouse kakovosti. Samo na površji je nad 400.000 ton železne rüde, v notrašnjosti gore pa bliži 60 milijonov ton. To je po pravici bogata dežela!

Drago je plačao. Bogataš je nedavno prišeo k nekšemi austrijskomi župniki, da njemi javi izstop iz katoličanske cerkve, ar se je šteo civilno oženiti z drugoverkov. Bogataš je zahtevao za svoj iztop potrdilo, potrebno za urad. Župnik njemi da potrdilo; nato ga pita bogati gospod: „Kelko stane potrdilo?“ — Župnik ga resno pogledne i izpove tri reči: „Vaše večno zveličanje!“ Bogataš se strosi i hitro odide.

Ribe kaplejo iz oblakov. Dežüvanje rib je posebnost nature, ki je redka, vendar ne čüdež. Vučenjaki so

Službena naznanila.

Izveček

iz letnega poročila Ekspoziture Javne borze dela v M. Soboti za poslov. leto 1933.

Promet:

1. Iskalo je dela:	moških 3104	žensk 2482	vseh 5586
2. Ponujeno delo za:	„ 2509	„ 2187	„ 4696
3. Izvršenih posredovanj:	„ 2442	„ 2128	„ 4570
4. Odpotovalo (delo si je našlo):	„ 445	„ 163	„ 608
5. Odpadlo (preklicano):	„ 178	„ 187	„ 365
6. 31. decembra 1933. ostalo brez dela:	„ 39	„ 4	„ 43

Posredovanje je bilo izvršeno v sledeče države:

1. Jugoslaviji: a) v masah:	moških 1809	žensk 1185	„ 2994
b) posamezno:	„ 13	„ 17	„ 30
2. Franciji:	„ 620	„ 926	„ 1546

Skupaj: moških 2442 žensk 2128 vseh 4570

Od teh se je nahajalo na delu v sledečih državah:

1. Jugoslaviji:	moških 1822	žensk 1202	vseh 3024
a) letos posredovanj:	„ 620	„ 926	„ 1546
2. Franciji: b) od prejšnjih let preostalih:	„ 600	„ 700	„ 1300
3. Avstriji (delo so si sami našli):	„ 30	„ 30	„ 60

Skupaj: moških 3072 žensk 2858 vseh 5930

Povprečni zaslužek posameznega delavca je znašal letno v državah kakor sledi:

1. Jugoslaviji:	3024 x 1400 Din.	= 4.233.600 Din
2. Franciji:	2846 x 5000 „	= 14.230.000 „
3. Avstriji:	60 x 2200 „	= 0.132.000 „
Skupaj:	5930 x 3135.85	= 18.595.600 — 9.50 D.

V Francijo je odšlo na lastne stroške 17 moških in 17 ženskih, skupaj 34 delavcev. Ostali delavci posredovani na delo v Francijo so bili posredovani večinoma poimensko (potom svojcev) preko Francoskega emigracijskega društva v Zagrebu. Vseh delavcev nahajajočih se sedaj na delu v Franciji je nad 2846.

V Nemčijo se posredovanje v tem letu ni vršilo. Tudi v Avstrijo so šli na delo večinoma posli in le nekaj sez. delavcev.

Razlika na zasluških je razvidna zgoraj. Vzrokov ni potrebno posebej omenjati.

Radi krize se potreba sez. delavcev kakor v tuzemstvu tako v inozemstvu vedno zmanšuje, toda kljub pomanjkanju dela je skoro 50% tukajšnjega, zaslužka najbolj potrebnega delavstva dobilo zaposlitev, seveda po lastni zaslugi, ker je tuk. delavstvo zelo vztrajno in pridno ter tudi varčno. Zato se zanimajo zanj ne samo veleposestniki in razni stavbeniki v tuzemstvu temveč celo že razni gospodarji-posestniki v Franciji in tudi drugod.

Borza dela v tem letu ni mogla posredovati dela vsem, ki so želeli priti do zaslužka, ker ni imela naročil. V glavnem je bilo ugodeno vsaj najpotrebnejšim. Sama je stopila v stik z veleposestvama na „Belju“ in

V tem letu je Ekspozitura Jbd. izplačala še sledeče podpore brezposelnim kvalificiranim in nekvalificiranim delavcem:

a) v gotovini:	1. Redne podpore	49 delavcem v vrednosti Din.	4.542
	2. Izredne	„ 39	„ 6.290
	3. Potne	„ 1	„ 100

Skupaj: 109 delavcem v vrednosti Din. 10.932

b) objav za pol. vožnjo: 1. 552 kos. za 4969 oseb v vrednosti za D. 367.103

Skupaj: 5078 delavcem v vrednosti D. 378.035

Od 1. 1929. do 31. dec. 1933. je potom te Ekspoziture dobilo zaposlitev sledeče število delavcev:

1. leta 1929.	7590 delavcev,	zaslužek je znašal	22.948.600
2. „ 1930.	8779	„	26.847.500
3. „ 1931.	6461	„	20.494.000
4. „ 1932.	5547	„	14.431.000
5. „ 1933.	4570	„	12.095.600

Skupaj: 32947 „ „ 96.816.700

6. iz 1929. je ostalo v Franciji: 400 del. prek. sezone 1930. 2.000.000

7. iz 1930. „ 500 „ 1931. 2.500.000

8. iz 1931. „ 600 „ 1932. 3.000.000

9. iz 1932. „ 800 „ 1933. 4.000.000

Skupaj: 35.247 delavcev v 5. letih nad Din. 108.316.700

Število delavcev preostalih v Franciji iz leta v drugo leto znaša skupaj 2300, toda niso ostali vedno eni in isti, temveč so se menjali n. pr. večina preostalih iz leta 1929. so se vrnili v domovino leta 1931. itd. tako, da jih je vseh iz prejšnjih let ostalo v sezoni 1933. nekaj nad 1300 delav-

cev. Zaslužek teh je pokazan na prvi strani tega poročila, ki znaša v letu 1933. nad 6.500.000 Din. in ga je prišteti k zgoraj navedeni vsoti 12.095.600 Din. pod štev. 5. tostvarnih podatkov. M. Sobota, 17. jan. 1934.

Ekspozitura Jav. borza dela v M. Soboti.

dognali, da je tekom 1600 let bilo 71 ribjih dežov, od tej 27 v Evropi. Zadnji ribji dež pa je bio leta 1928 v državi North Carolina v Ameriki ob Atlanskom oceani. Po jako velkem viheri so najšli po mlakaj vse puno rib, ki so je lahko pobrali z rokov. Takši dež povzročajo viherje, ki se zdignejo na morji i nosijo sebov tudi morske

ribe i jih nato med dežom pomečejo na suho zemlo.

Najbolši rov. V Ameriki so z ogromnimi svetri zvrtili zemlo 3243 metrov globoko. To je dozdej najglobši rov. Pri tom so odkrili jako močno vretino petrolija. Kopati mislijo do globine 3500 metrov.

Prekosnice.

Pravda za psa. Zakaj se Ferenc pa Ivan pravdate?

— Zavolo lastninstva ednoga psa. Pravda teče že prek pet let i stroški so na jezere.

— Pa ka mislite vi, čidi de pes?

— Niednoga, zato ka je že davno crkno.

Nemogoče. — Mož. „Vidiš, draga moja žena, te rüševine so stare više dvejezero let.“

Žena: „Nemogoče. Vej pa komaj mam 1934.“

Rajši jaboka. — Dragi gospod, kak izküšeni zdravnik vam priporočam, ka namesto kupice ruma vzemete rajši edno jaboko. — Ja, g. doktor! Naj dnevno pojem 25 jabok?!

Vzrok i posledica. — Mama, zakaj atek nemojo vlasi na glavi?

— To je od velkoga mišljenja.

— Zakaj pa vi mama mate vse vlase?

Dobro dete. — No, dete moje, ka bo s tebe gda boš velki?

— Po materinjoj želi zdravnik, po očinjoj fiškališ, jaz bi pa najraj bio mornar.

Šteri den je? Filip se prikobaca pijen iz krčme i pita policaja: „Prosim, kelka je zdaj vüra?“

— Šest.

— Zajtra ali večer?

Zajtra.

Filip je pa ešče zmirom v dvojbi:

— Kak je te zdaj to, smo zajtra ali večer?

Gospodarstvo.

Škropljenje sadnoga drevja.

Če ščemo meti dosta zdravoga sada, te moremo sadno drevje škropiti. Prle kak začnemo škropiti, moremo drevje očistiti od meja i lišaja i strgati z njega staro skorjo. Odžagati moremo vse stare i sühe veke i razredčiti tudi pregosto veje.

Za različne sadne škodlivce mam več vrst vrastva za škropljenje. Mi si bomo tü pogučali samo od trej najvažnejših vrst i načinov, štere more dnes znati nücati vsaki najmenši kmetovalec sadjar.

Prvo je zimsko škropljenje z drevnim karbolinom (arborinom i dendrinom.)— Drugo je sprotoletno škropljenje z vapneno-bakrenov brozgov, pomešano z uranio zelenikom. Tretje je poletno škropljenje s tobačnim izvlečkom i mazlivim milom (žajfov).

Za prvo zimsko škropljenje pride najbolši čas zdaj v prvaj polovici marca i vse do tečas dokeč drevje ne začne poganjati. S tem škroplenjom vničimo kopare, krvave vüši i jajčke za listne vüši i še mnogo drugi sadni škodlivcov.

Arborin se nikdar ne nüca čisti, liki vsikdar raztopljen v vodi v 6-10-20%, raztopini. Arborin pomešan z mazlivim milom ma to lastnost, ka se raztopi v vodi na najmenše delce i ti delci se tesno prijemajo vej i stabla.

Z arborinovov razstoppiniov zdravimo sadno drevje i pokončavamo škodlivce na dva načina. To je ali mažemo debelejšje veke i stablo, ali pa brizgamo (špricamo) po vsem drevi tak močno, ka ž njim zmočimo vse dele dreva.

Cene.

Zrnje: pšenica Din. 110—130, žito Din. 80, ječmen Din. 60—120, Krma: seno Din. 30—50 po metri. Živina: jünci, biki Din. 3—4, krave Din. 2—3.50, svinje Din. 10—11, na živo vago kila, konji glava od 600 Din. naprej.

Vreme.

Nestanovitno, hladno, zmes dež i sneg.

Pošta.

Bežan Josip. G. r. Lendava 53. Naprej ste meli plačano 20 Din. Dobili smo 40 Din. Na koj je višek? Benkovič Treza. Garešnica. Najpěša hvala na dobrom želenji. Veseli nas, da Vaša deca radi štejo naše liste. Pošilamo Vam vse redno, „Pripravo na srečno smrt“ pa šče letos tüdi dobite. Bernjak Janoš, Radovci 5. Poslali smo Vam zdaj drugi kalendar. Na lani mate ešče duga Din. 15— za Marijin list.